

Afscheid van een studentenpastor

Betekenis geven aan het studentenleven

Ton Meijknecht nam onlangs afscheid als studentenpastor. Een generatie lang was hij voorganger en bondgenoot van Delftse studenten die “meer” wilden in hun studietijd dan stampen en feesten. Het zoeken naar dat “meer” bleek voor hem een dagtaak.

“Truth is many, a lie is one.” Een quote die voor Ton Meijknecht het studentenleven treffend typeert. ‘Het is een leugen dat dit leven geen zin heeft, een Schitterend Ongeluk is. We zijn geen speelbal van onze genen of chromosomen.’

Toch wil het moderne levensgevoel, de manier waarop de gemiddelde student de wereld ziet, het tegenovergestelde doen geloven. ‘Het is waar dat in onze tijd de grote verhalen ten einde zijn gekomen. Dat geldt zowel voor het socialisme en het christendom, als het atheïsme. In zo’n tijd van crisis zie ik het als onze taak om te peilen wat mensen nu eigenlijk zoeken. Want ook al weet ik de zin van het leven niet... ik kan zelf veel betekenis geven.’

Studentenparochie

Zo, die staat. Ton Meijknecht is studentenpastor. Correctie: was studentenpastor. Per 1 juli is hij ‘met pensioen’. Benoemd in 1975, heeft Meijknecht decennia meegemaakt onder jonge mensen die doende zijn zich een plaats in de maatschappij eigen te maken. Een maatschappij die diepgaande veranderingen onderging. Eerst was er de polarisatie, die ook het voortbestaan van de studentenkerk in de jaren ‘70 en ‘80 op de tocht zette. Daarvan is nu geen sprake meer. Niet relevant, voor de zich ieder jaar vernieuwde bevolking van de studentenpopulatie. En daarmee ook niet langer bepalend voor de studentenpastores die hen bedienen. Meijknecht werkte de laatste jaren in Delft samen met twee collega’s van protestantse huize. ‘Meer dan prettig’, zo zegt hij zelf. Hun uitvalsbasis is een groot pand in de oude binnenstad van Delft, aan de Voorstraat. Dat houdt nu op voor Meijknecht. ‘Maar in mijn opvolging wordt voorzien.’

Het bisdom Rotterdam vormt landelijk een uitzondering waar het gaat om het studentenpastoraat, zegt Meijknecht. Ook in de moeilijke jaren is het er blij-

ven bestaan. Bisschop Van Luyn richtte in 2005 de nieuwe studentenparochie Catharina van Alexandrië op. Recent zijn ook in het aartsbisdom Utrecht en het bisdom Breda studentenparochies opgericht. De studentenparochie Catharina van Alexandrië is aanwezig in de studentensteden Rotterdam, Delft, Den Haag en Leiden. In ieder van die steden wordt er ook gewerkt door het internationale studentenpastoraat.

Uitvinden

De moeilijkste jaren in zijn werk maakte Meijknecht door in de jaren ‘80. Overall om zich heen zag hij terugloop, collega’s gaven er de brui aan. ‘De herinnering aan mijn vader, die als psychiater in de jaren veertig en vijftig de eerste stappen zette op de weg naar herkenning en beschrijving van het verschijnsel autisme, motiveerde me om door te gaan. Niemand wist in de jaren ‘40 wat autisme was en zo was ook studentenpastoraat in de jaren ‘80 een beroep in de verdrukking.’

Het studentenpastoraat ‘vond zichzelf opnieuw uit’ in die tijd, aldus Meijknecht. ‘Tot dan opereerden we met een zelfstandig aanbod, aan vieringen, cursussen en kringen. Deelnemers waren jongeren die van huis uit een kerkelijke belangstelling hadden.’ Maar dergelijke jongeren werden schaars. ‘We stonden voor de vraag: wat gaan we doen, behalve onszelf opheffen?’ Het antwoord op die vraag bepaalt tot op de dag van vandaag het studentenpastoraat in onze regio. ‘We stopten met ons eigen aanbod, maar besloten te gaan reageren op de vraag die er leefde onder de studenten, die te gaan verkennen.’

Meijknecht es volgden daarin de ideeën van de cultuurtheologie, die zegt dat de theologie is er niet om de leer van de kerk uit te leggen, maar om het gesprek met de wereld aan te gaan, de aanwezigheid van God te ontdekken in de ontmoeting.

Verlangens

Delft is een stad van de TU, de technische universiteit. ‘De taal die hier wordt gesproken is de taal van de techniek, van de wiskunde. Iets is waar of niet.’ Nullen en enen. ‘Ook alfa-wetenschappers (zij die actief zijn in ‘zachte’ wetenschappen als de psychologie of economie) hanteren die taal meer en meer. Eigenlijk is het de taal die in de hele maatschappij momenteel overheerst’, aldus Meijknecht. ‘We worden getraind om te meten en te regelen. Om te observeren en hypothesen te toetsen. Dat is een machtig model. Het heeft ons de gezondheidszorg en de techniek opgeleverd. Maar het is een uiterst kwetsbaar model, vaak onmachtig om culturele verschijnselen te duiden.’

‘Veel studenten hebben een droom. Die is niet zo kil als je op het eerste gezicht zou zeggen. Dat gaat niet alleen over geld verdienen of carrière maken, dat gaat over ‘iets moois maken’, of ‘iets goeds doen’, ‘iets uitzoeken’. Het voeden van die verlangens gebeurt op de universiteit onvolgende, niet-systematisch. Wat er gebeurt, gebeurt in de marge.’

Goed leven

In die marge functioneert het studentenpastoraat. Dat is volgens Meijknecht de afgelopen decennia uitgegroeid tot de luis in de pels op de universiteit, de instantie die niet alleen studenten, maar vooral ook docenten, medewerkers, decanen en bestuurders te pas en te onpas influistert dat er meer is dan de getallen, meer is dan het opkrikken van de studieresultaten. ‘Een docent bezielt door fantastische dingen te gaan doen. Samen een raketje te bouwen. Te fantaseren en dan te komen tot iets wat het doet. Studenten aan te spreken op hun fantasie en verlangens. De kwantitatieve methode bouwt voort op wat er al is, nog meer decimalen achter de komma. Maar het is onze taak om steeds maar woorden te vinden voor het uitdrukken van het verlangen om

‘een goed leven te leiden’. En dat te ondersteunen.’

‘We opereren op het marktplein.’ Meijknecht raakt in gesprek in aula’s, in decanenkamers. ‘Dat is het voordeel als je lang dit werk doet: mensen kennen je, vertrouwen je. We bezoeken zogenaamde constitutieborrels, die vooral in september als in de studentenverenigingen de nieuwe besturen aantreden, worden gegeven. We wensen het nieuwe bestuur veel geluk en wijsheid en vallen op omdat we de enige oudere zijn.’

Maar wat dan de activiteiten die het studentenpastoraat aanbiedt? ‘We nodigen de jongeren uit om te komen eten, mee te koken. Bijvoorbeeld op zeven donderdagavonden. Daar gaan we in gesprek. We proberen woorden te vinden voor het verlangen. Licht te werpen op de onbelichte kanten van het menszijn.’

Dat kan met een film, The Matrix bijvoorbeeld. ‘Dan kom ik op een geschikt moment iemand tegen van zo’n verenigingsbestuur en zeg ik: “ik heb een ideeje: laten we eens een avond organiseren waarop we The Matrix theologisch analyseren”. Want het is in feite een heel theologische film, waarin één persoon standvastig is en de wereld redt.’ Vaak vindt zo’n opmerking een voedingsbodem en wordt er een avond belegd. ‘Op zo’n avond komen dan tien, of twintig mensen af. Je let vooral op het persoonlijke praten. Als mensen zeggen: “dat heb ik ook altijd gedacht”, of “dat ben ik”. Vaak missen de jongeren de woorden om aan te geven wat hen nu werkelijk beweegt.’ Dat ligt dicht bij de vraag: “Wat geloof je?”

‘Het is mijn overtuiging dat wat de mensen ten diepste zoeken, dat dat God is. We willen als studentenpastoraat een stukje met de studenten oplopen, zoals Jezus met de Emmausgangers.’

Die analyse, gekoppeld aan zijn ervaring in het studentenpastoraat, gaat Meijknecht de komende jaren aanbieden in een nieuwe, eigen bedrijf, dat zich gaat richten op alumni, afgestudeerden van de universiteit. Tenslotte houdt het leven niet op na een studentenbestaan...

TED KONINGS

Eerstejaars aan de Leidse faculteiten en hun begeleiders begonnen half augustus hun studiejaar met de El Cid-week. Een impressie in beeld.